

Latvijas Skautu un gaidu centrālā
organizācija
Latvian Scout and Guide Central
Organization

Dārziņu 9.līnija, 11,
Rīga LV 1063, Latvija
Mob.t. +371 27852614
E-pasts: info@skauti.lv
Interneta adrese: <http://www.skauti.lv/>

Reģ. nr. 40008000437
Nordea Bank Finland Plc Latvijas filiāle
LV30NDEA00000 82056289
SWIFT: NDEA LV2X

Nr. 2019/02-108

Rīga, 25.11.2018

PKC

Atzinums un priekšlikumi NAP

Biedrība "Latvijas Skautu un gaidu centrālā organizācija" (turpmāk tekstā LSGCO) izsaka pateicību visiem iesaistītajiem Latvijas Nacionālā plāna attīstībā, īpaši Pārresoru koordinācijas centra komandai.

LSGCO ir vienīgā bērnu un jauniešu, un brīvprātīgo organizācija Latvijā, kura ikdienā nodrošina nepārtrauktas bērnu un jauniešu neformālās izglītības aktivitātes, kuru pamatā ir vērtību sistēmas attīstība un personības daudzpusīga attīstība, uz brīvprātības principa.

LSGCO pārstāvji iepazīnās ar NAP2027 publiskai apspriedei pieejamo versiju un uzskata, ka visā dokumentā fundamentāli trūkst brīvprātīgā darba dimensija kā pilsoniskuma attīstības instruments, kas ir normāla prakse rietumu demokrātijas valstīs. Kā arī ieguldījums, ko sniedz nacionāla mēroga jaunatnes nevalstiskajās organizācijās un iztrūkst fokuss uz jaunatni kā demogrāfisku grupu (pēc Jaunatnes likumā noteikta vecuma 13-25 gadi).

Brīvprātīgais darbs vietējai kopienai ir stūrakmens pilsoniskuma attīstībai nācijā, tā ir vēlmes izpausme darbībā, ieradumu maiņa (395.p.: sabiedrības, kur vairāk kā divas trešdaļas nekad nav iesaistīju no pasīvas ⅔ nekad nav iesaistījušās sabiedriskas darbībās) .

Brīvprātīgais darbs veicina starpkultūru sadarbību, saliedētību, veicina lokālpatriotismu ar globālu skatījumu, nodrošina sabiedrības tīklošanos, sociālo integrāciju dažādām sabiedrības grupām (etniskajām, seksuālajām, u.c. minoritātēm), veicina starppaaudžu sadarbību (kas bija daudz diskutēts NAP izstrādes procesā), vērtību stiprināšanu, lojālu pilsoņu attīstību, nes Latvijas vārdu pasaulē, veicina veselīgu dzīves veidu un atbildīgu attieksmi pret apkārtējo vidi un dabu, dod darba pieredzi un attīsta noderīgas prasmes.

(atbilstoši Jaunatnes likuma 12. p.4.punktam) ir tās, kas realizē ilgtermiņa neformālās izglītības programmas un britu skautu pētījumu rāda, ka tas atstāj pozitīvu ietekmi uz atlikušo mūžu kā aktīvam pilsonim.

LSGCO ierosina:

1. Prioritāte “ Kultūra un sports aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei” izteikt redakcijā “Kultūra, sports un **brīvprātīgais darbs** aktīvai un pilnvērtīgai dzīvei”
2. Aiz punkta 352, 353 papildināt ar līdzvērtīgu sadaļu par **brīvprātīgā darba** nozīmi.
“Brīvprātīgais darbs vietējai kopienai ir stūrakmens pilsoniskuma attīstībai nācijā... (..) “ *Tā pievienotā vērtība ekonomiskās un sociālas politikas attīstībā ir daudz pētīta un pieminēta dažādos akadēmiskos literatūras avotos un attīstības plānu dokumentos.*
3. 356. Punkts - ir ļoti vispārējs apgalvojums un tas neatspoguļo reālo situāciju darbā ar jaunatni un jauniešu pilnvērtīgas dzīves papildinājumu. Tā popularitāte ir skaidrojama ar kultūrvēsturisko mantojumu un pieejamību reģionos. Kultūra un sports ir tradicionāli populārākā, bet vai efektīvākā? Gadiem nav veikts kvalitātes audits sējā jomā. Jauniešu izpratne un iesaiste pilsoniskās sabiedrības aktivitātēs Latvijā ir zem katras demokrātiskas valsts kritikas, tāpēc ir ļoti būtiski papildināt šo sadaļu ar **brīvprātīgo darbu, brīvprātīgā darba organizāciju** un valstiska mēroga atbalstu. (Eiropas Padomes izvērtējums par Latvijas jaunatnes politiku, ar rekomendācijām, kurās parādās ilgtermiņa problemātika un “tradicionālais” fokuss uz interešu izglītību- <https://rm.coe.int/16807023fd> Rekomendācijas tika sagatavots 2007.-08.gadā, tā ieviešana izpalika līdz ar “ekonomisko krīzi” un politisko bezatbildību pret jaunatnes politiku kā svarīgu valsts politiku! Šodien daudzās jomās ir jūtamas sekas un Latvija nevar vairs atļauties dzīvot tradicionālā pēc “Padomju laika” darba ar jaunatni darbības metodēm!
4. Atbilstoši aiz 360. papildināt ar indikatoru:
  - 4.1 Cilvēku iesaiste brīvprātīgā darba organizācijās (ilgtermiņa brīvprātīgais darbs)
  - 4.2. Cilvēku iesaiste brīvprātīgā darba aktivitātēs (īstermiņa brīvprātīgais darbs) (iesaistīto skaits nevalstiskajās organizācijās - UR, VID dati)
5. 361. Punktā papildināt aiz vārdiem “... kultūras, sporta, fiziskajās un **brīvprātīgā darba** aktivitātēs...” , pie mērķa indikatora minot iesaistīto jauniešu skaits jaunatnes NVO, izmērāms pēc IZM jaunatnes organizāciju saraksta datiem (<https://www.izm.gov.lv/lv/nozares/jaunatne/jaunatnes-organizaciju-saraksts>) .
6. 363.punktā uzdevumu papūdināt ..”kultūras, sporta un **brīvprātīgā darba..** infrastruktūras izmantošana. Pie mērķa indikatora papildināt ar - biedru skaits nevalstiskās organizācijās, brīvprātīgo skaits brīvprātīgā darba, sporta un kultūras pasākumos.
7. Aiz 365. Punkta papildināt ar jaunu punktu: Jaunatnes darbinieku skaits un atbalsta mehānismi brīvprātīgā darba koordinēšanā. Brīvprātīgo jaunatnes darbinieku skaits. Dalībnieku skaits brīvprātīgā darba organizāciju pasākumos, biedru skaits jaunatnes nevalstiskajās organizācijās.
8. Rīcības virziens “Kultūras un sporta devums ilgtspējīgai sabiedrībai (76lpp)”, izteikt redakcijā “**Kultūras, sporta un brīvprātīga darba devums ilgtspējīgai sabiedrībai**”.
9. 366. Punktu izteikt sekojošā redakcijā: “ Kultūra, sports un **brīvprātīgais darbs** veicina Latvijas ekonomikas un sociālo izaugsmi, veidojot radošu, ilgtspējīgu un atbildīgu Latvijas sabiedrību.”

10. Neskatoties uz neatbalstošo politiku pilsoniskas sabiedrības stiprināšanai Latvijā pēdējos 30 gadus, Latvijā vēl darbojas vairāku starptautisko organizāciju atzari, tie līdzīgi kā sports un kultūra, veicina cilvēku iesaisti sabiedriskajā dzīvē utt., tie veicina Latvijas atpazīstamību pasaulē un attīsta demokrātiskas vērtības Latvijas iedzīvotāju vidū, tās saliedē dažādas sabiedrības grupas.

11. Aiz 373. Punkta papildināt ar jaunu punktu - Latvijas NVO rīkoto starptautisko pasākumu skaits un iesaistīto dalībnieku skaits/ institūcijas - IZM, KM, JSPA, NVO. Ik gadu NVO rīkot Eiropas, Pasaules mēroga pasākums sākot ar savu biedru konferencēm līdz masveidīgiem pasākumiem (jauniešu salidojumi, apmaiņas, skautu un gaidu nometnes, Tezē salidojumi u.c.)

12. Prioritāte "Vienota, droša un atvērta sabiedrība" - uzskatām, ka augstāk minētie punkti par brīvprātīgo darbu palīdzēs sasniegt arī šo prioritāti.

13. 386. Punktā papildināt aiz vārda "...Cilvēki gādā viens par otru, aktīvi veido un piedalās sabiedriskajās aktivitātēs un **sabiedriskās organizācijās..**", jo aktivitātes ir īstermiņa un iesaiste organizācijās ir ilgtermiņa vērtība.

14. Sadaļā "Saliedētība" trūkst indikators, kas mērītu piederību Eiropiskai kultūrtelpai.

15. 388. Punktā minēto mērķi jāmēra arī ar iesaisti NVO, īpaši jaunatnes NVO, kas atbilsts jaunatnes likuma 12. Panta 4. Punktam (nacionāla mēroga jaunatnes organizācijām).

16. 401. Punktā minēto uzdevumu papildināt ar "jo īpaši attīstot jauniešu pilsonisko izglītību, iedzīvotāju līdzdarbību nevalstiskajās organizācijās, **īpaši jaunatnes NVO, ...**" Pie mērķa indikatora minot - iesaiste jaunatnes NVO, kas atbilsts jaunatnes likuma 12. panta 4. punktam (nacionāla mēroga jaunatnes organizācijām).

17. 428. Papildināt ar " Valsts **drošība un** aizsardzība ir visas sabiedrības atbildība". Sadaļā skaidri minēts, ka šī sadaļā ir par drošību plašākā kontekstā kā tikai valsts (militārā) aizsardzība.

18. Ņemot vērā rīcības virziena drošības fokusu, kas neskar militāro aizsardzību un nacionālās drošības draudus, vēršam uzmanību, ka ir arī biedrības un sabiedriskās organizācijas, kas Latvijā koordinē un attīsta sabiedrību par dažādiem drošības aspektiem, piemēram skautu un gaidu kustība, Sarkanais Krusts, brīvprātīgo ugunsdzēsēju kustības, kas nodrošina 426. punktā minētās funkcijas, īpaši civilo aizsardzību un brīvprātīgo iesaisti krīzes situāciju novēršanā. Lai stiprinātu sabiedrības iesaisti rīcības virziena mērķa sasniegšanā, ir svarīgi vērst uzmanību uz organizācijām, kas veic darbību šajā jomā. Aicinām drošības sadaļas mērķa indikatorus paplašināt ar:

18.1. Dalībnieku skaits Latvijas Skautu un gaidu kustībā (indikators dalībnieku/biedru skaits 2019.gadā - 963, 2024.g. - 1500, 2027.g. - 2000)

un/ Vai

18.2. Dalībnieku skaits, jaunatnes NVO, kas atbilsts Jaunatnes likuma 12. Panta 4. Punktam (nacionāla mēroga organizācijām);

Un/vai

18.3. Dalībnieku skaits brīvprātīga darba organizācijās, kas saistītas ar drošību (īpaši civilo aizsardzību) - Latvijas skautu un gaidu centrālā organizācija, Latvijas Sarkanais krusts, Latvijas Brīvprātīgo ugunsdzēsēju biedrība.

Jauniešu veselība, jauni veseli pieaugušie ir valsts ekonomiskā interese! Jaunieši ir sociāli neaizsargāta grupa, tie pārriet pieaugušo dzīvē, studē, veidot pastāvīgas attiecības prom no vecākiem, utt. (

19. 51 punktu papildināt ...tādējādi uzlabojot pakalpojumu finansiālo pieejamību, jo īpaši ģimenēm ar bērniem, **jauniešiem**, senioriem un mājsaimniecībām no zemākajām ienākumu kvintilēm.

20. 82. Un 86, Punktā - papildināt bērnu **un jauniešu**.

21. 123.punktā - Indikators - jauniešu skaits NVO, brīvprātīgo skaits darbā ar jaunatni,

Latvijas Nacionālā attīstības plāna (#NAP2027) kontekstā, Latvijas skauti un gaidas aicina Pārresoru koordinācijas centru un lēmumu pieņēmējus atcerēties par jaunatnes demogrāfisko vecuma grupu, tā ir samazinājusies pēdējo 10 gadu laikā par teju uz pusi. Jauniešu balsi sadzirdēt ir grūtāk, jo jauniešu skaits vairs sastāda tikai 11% no iepriekšējo ap 20% iedzīvotāju īpatsvaru. **Nacionālā attīstības plāna (#NAP2027) publiskajā apspriedē pieejamās NAP redakcijā būtiski iztrūka fokuss uz brīvprātīgo darbu un sabiedrības iesaisti un pašiniciatīvu, pilsonisko līdzdarbību un līdzatbildību.** Prioritāti “Kultūras un sporta devumus ilgtspējīgai sabiedrībai”, iesakām paplašināt ar brīvprātīgo darbu un tā devumu ekonomiskā, sociālā un demokrātiskā Latvijas attīstībā. Veselības aprūpē kā īpaši atbalstāmo grupu iekļaut arī jauniešus*, nodrošinot jauniešiem draudzīgus veselības pakalpojumus.

Rīcības virzienā “drošība” aicinām atcerēties arī par NE-valstiskajām organizācijām, kuras dažādus civilās drošības elementus nodrošina uz brīvprātības principa (kā tas ir teju visās rietumu demokrātijas valstīs) - skautu un gaidu kustība, Sarkanais krusts, brīvprātīgie ugunsdzēsēji.

LSGCO ir pateicīga būt NAP izstrādes darba grupā un, labprāt, savu viedokli argumentēs arī klātienēs tikšanās vai turpmākās NAP redakcijās.

Par tiesisku, atbildīgu, ilgtspējīgu un laimīgu Latviju!

#ArvienModri!

Ar cieņu,
Agnija Jansone
LSGCO valdes priekšsēdētāja
29157780

DOKUMENTS PARAKSTĪTS AR DROŠU ELEKTRONISKO PARAKSTU UN SATUR LAIKA ZĪMOGU